

Bruxelles, 20. veljače 2023.
(OR. en)

6631/23

COAFR 77
COPS 90
DEVGEN 37
COHOM 53
COHAFA 20
RELEX 244
CFSP/PESC 300
CSDP/PSDC 143

ISHOD POSTUPAKA

Od:	Glavno tajništvo Vijeća
Za:	Delegacije
Predmet:	Obnovljena strategija EU-a za Velika jezera: potpora preobrazbi temeljnih uzroka nestabilnosti u zajedničke prilike – Zaključci Vijeća (20. veljače 2023.)

Za delegacije se u prilogu nalaze Zaključci Vijeća o obnovljenoj strategiji EU-a za Velika jezera, kako su odobreni na 3932. sastanku Vijeća 20. veljače 2023.

**Obnovljena strategija EU-a za Velika jezera: potpora preobrazbi temeljnih uzroka
nestabilnosti u zajedničke prilike**

Zaključci Vijeća

Uvod

1. Velika jezera strateški su važna regija koja je duboko povezana s ostatkom kontinenta. Ta je regija dom dinamičnim i otpornim društvima, pa ima potencijal da postane pokretač razvoja cijelog kontinenta.
2. Regija ima snažne i dugotrajne međuljudske, političke i gospodarske veze s Europskom unijom (EU). EU je, zajedno sa svojim državama članicama, u potpunosti posvećen produbljivanju svojeg strateškog odnosa i ravnopravnog partnerstva s regijom Velikih jezera radi potpore demokraciji, ljudskim pravima, miru i sigurnosti, vladavini prava, rodnoj ravnopravnosti, iskorjenjivanju siromaštva i održivom razvoju.
3. Tijekom proteklih desetljeća kontinuirani krug sukoba, nasilja i napetosti doveo je u pitanje talent, kreativnost i poduzetništvo tamošnjeg stanovništva te je spriječio regiju da iskoristi svoj golemi potencijal s obzirom na bioraznolikost, tropske šume, vode, poljoprivredna dobra i ležišta sirovina. Jačanje oružanog sukoba u istočnom dijelu DR Konga, politička nestabilnost i cikličke bilateralne napetosti u regiji krivci su za tragične posljedice koje će stanovništvo i dalje trpjeti ako se ne postigne trajan i sveobuhvatan mir. Kontinuirana nestabilnost dovela je do jedne od najgorih i najdugotrajnijih humanitarnih kriza na svijetu, a regiju ostavlja podložnom riziku da postane uporište za domaći i međunarodni terorizam i transnacionalne kriminalne mreže.

4. Temeljni uzroci i pokretači nesigurnosti i nestabilnosti složeni su, višeslojni i međusobno povezani, a uključuju loše upravljanje i korupciju, nepostojanje uključivih institucija, ukorijenjeno nekažnjavanje, zlouporabu moći te nasilno nadmetanje za pristup zemljištu i drugim prirodnim resursima i kontrolu nad njima. Osim toga, širenje oružanih skupina, njihova instrumentalizacija od strane stranih, regionalnih i domaćih aktera, uplitanje na područjima susjednih država, lak pristup oružju, etničke napetosti potaknute dezinformacijama, manipulativna komunikacija i govor mržnje, ozbiljna i sustavna kršenja i povrede ljudskih prava, kršenja međunarodnog humanitarnog prava, seksualno i rodno uvjetovano nasilje, kolektivna trauma, demografski pritisak, siromaštvo, glad i nesigurnost opskrbe hranom, dugoročno prisilno raseljavanje i neregularna kretanja ljudi, klimatske promjene i uništavanje okoliša zajedno su doprinijeli dugotrajnim sukobima.
5. Kako bi se uspješno radilo na otklanjanju tih temeljnih uzroka, angažman zemalja u regiji, prvenstveno Burundija, Demokratske Republike Kongo (DR Kongo), Ruande i Ugande, i njihovo preuzimanje odgovornosti ključni su za provedbu potrebnih reformi u bliskoj suradnji s njihovim susjedima i regionalnim i međunarodnim partnerima. U okviru regionalnog angažmana prednost bi trebalo dati zalaganju zemalja za mir i poštovanje suvereniteta i teritorijalne cjelovitosti svih zemalja u regiji te bi trebalo poticati okružje uzajamnog povjerenja i partnerstva. Diplomatske inicijative koje je pokrenula šira regija, kao što su Okvir za mir, sigurnost i suradnju (PSCF) za DR Kongo i regiju, a u novije vrijeme i procesi iz Luande i Nairobija, ključne su za postizanje dugoročnog i održivog mira i sigurnosti.

Potreba za obnavljanjem strateškog angažmana EU-a

6. EU je oduvijek nastojao imati pozitivan i opipljiv utjecaj u dotičnoj regiji. U okviru brojnih diplomatskih, političkih, sigurnosnih, razvojnih i humanitarnih djelovanja znatno je ulagao u mir, stabilnost i razvoj u regiji Velikih jezera. EU želi uzeti u obzir stečena iskustva kako bi obnovio i ojačao tu ambiciju.

7. Budući da su sigurnost, stabilnost i blagostanje zemalja regije Velikih jezera i dalje strateški prioritet EU-a, u ovom trenutku postoji hitna potreba, ali i prilika da EU u kratkoročnom, srednjoročnom i dugoročnom razdoblju djelotvornije surađuje s tom regijom. Nova strategija temelji se na regionalnom integriranom pristupu i na prethodnom strateškom okviru EU-a za regiju Velikih jezera (2013.), ali je snažniji naglasak na djelovanju. Strategija je usmjerena na određene sektore u kojima EU dijeli istinski interes s regijom i može donijeti dodanu vrijednost. Cilj joj je i veća uključenost privatnog sektora i civilnog društva. Strategija se temelji na zajedničkoj viziji za 2030. donesenoj na sastanku na vrhu Europske unije i Afričke unije u veljači 2022. U potpunosti je usklađena sa Strategijom Ujedinjenih naroda za učvršćivanje mira, sprečavanje sukoba i rješavanje sukoba u regiji Velikih jezera iz 2020. kao i s Okvirom za mir, sigurnost i suradnju.

Vodeća načela

8. Obnovljeni strateški angažman EU-a temelji se na poštovanju, ravnopravnom partnerstvu, zajedničkim interesima, lokalnoj odgovornosti i uzajamnom poštovanju obveza.
9. EU će braniti i promicati učinkovit multilateralizam i međunarodni poredak utemeljen na pravilima, u kojima središnju ulogu ima UN. Strategija je usklađena s Programom UN-a za održivi razvoj do 2030. i pokazuje predanost EU-a potpunom postizanju ciljeva održivog razvoja.
10. EU će isto tako promicati poštovanje teritorijalne cjelovitosti, suvereniteta, neovisnosti i ravnopravnosti država. Poštovanje demokracije, dobro upravljanje, vladavina prava, ljudska prava i međunarodno humanitarno pravo i dalje će biti u središtu svih djelovanja EU-a. Konkretnije, EU će promicati slobodne i poštene izbore i tranzicijsko pravosuđe, kao i borbu protiv nekažnjavanja i korupcije. Radit će i na suzbijanju diskriminacije na temelju etničke pripadnosti i pripadnosti drugim skupinama, ksenofobije i s njima povezane netolerancije.

11. EU će nastaviti promicati rodnu ravnopravnost i puno ostvarivanje ljudskih prava za sve žene i djevojčice, u skladu sa svojim međunarodnim obvezama, među ostalim uključivanjem rodne ravnopravnosti u svoj angažman u regiji. Pojačat će svoje djelovanje u suzbijanju seksualnog i rodno uvjetovanog nasilja. EU će se usto i dalje snažno zalagati za potpuno poštovanje prava djece jačanjem napora za zaustavljanje i sprečavanje kršenja njihovih prava te će dati svoj obol prekidanju kruga nasilja tako što će doprinijeti provedbi programa za djecu i oružane sukobe, u skladu s primjenjivim smjernicama EU-a i relevantnim rezolucijama Vijeća sigurnosti UN-a.
12. EU će nastaviti promicati uključivost i osnaživanje civilnog društva, žena, mladih, osoba u ranjivom položaju i marginaliziranih zajednica u društvu. Doprinijet će jačanju državnih struktura i demokratskih institucija, čime se, u kombinaciji s osnaživanjem građana, suradnjom s civilnim društvom i uključivanjem privatnog sektora, stvaraju uvjeti za miroljubiva društva i stabilnost regije.
13. EU će dodatno ojačati svoj integrirani pristup sukobima i krizama te ojačati vezu između humanitarne pomoći, razvojne suradnje i mira u "trostrukom povezivanju". Ojačat će se pristup kojim se uvažava kontekst sukoba kako bi se osiguralo da napori EU-a „ne nanose štetu” i da se redovito ocjenjuje njihov mogući sekundarni učinak.

Glavni ciljevi i prioriteti EU-a

14. Glavni je cilj i prioritet EU-a pomoći u okončanju oružanih sukoba i promicati mir, demokraciju i održivi razvoj u regiji Velikih jezera doprinošenjem preobrazbi glavnih temeljnih uzroka nesigurnosti i nestabilnosti u zajedničke prilike i oslobađanjem punog potencijala regije.
15. Prvo, osiguravanje dugoročnog mira, sigurnosti, stabilnosti i poštovanja ljudskih prava u istočnom dijelu DR Konga i u regiji, u skladu s integriranim pristupom, glavni je prioritet EU-a.

16. Drugo, EU će podupirati regiju da kao temelj vlastite stabilnosti i razvoja izradi održiv, pravedan i ekološki prihvatljiv model upravljanja resursima pod afričkim vodstvom utemeljen na ljudskim pravima.
17. Nadalje, EU nastoji promicati snažniju regionalnu integraciju, među ostalim u pogledu međuregionalne trgovine i trgovine unutar regije, čime se doprinosi unapređenju gospodarskog života lokalnih zajednica. To može postati čimbenik stabilizacije i budući pokretač blagostanja za regiju i cijeli kontinent.

Od napetosti do povjerenja, sigurnosti i stabilnosti

18. Potrebno se odmah posvetiti rješavanju pitanja kontinuirane prisutnosti i aktivnosti stranih i lokalnih oružanih skupina, posebno u istočnom dijelu DR Konga, jer one imaju razoran učinak na civilno stanovništvo i štete bilateralnim odnosima između zemalja u regiji.
19. Samo se vjerodostojnim i uključivim dijalogom među zemljama u regiji te, prema potrebi, nacionalnim naporima svake zemlje za pomirenje, mogu obnoviti i ojačati uzajamno povjerenje i pouzdanje. To je temelj održivog mira, sigurnosti i stabilnosti. EU je spreman pojačati svoj angažman u posredovanju, aktivnostima potpore posredovanju i dijalogu između tijela vlasti, sukobljenih strana, lokalnih zajednica, civilnog društva i privatnog sektora kako bi se očuvao i ponovno uspostavio mir u bilo kojoj fazi i na svim razinama. Spreman je djelovati kao posrednik kada i ako to zatraže relevantne strane.
20. EU oštro osuđuje napade svih oružanih skupina koje djeluju u DR Kongu, među kojima su Pokret 23. ožujka (M23), *Coopérative pour le développement du Congo* (CODECO), Savezničke demokratske snage (ADF), *Forces démocratiques de libération du Rwanda* (FDLR), *Résistance pour un État de droit* (RED-Tabara) i Mai-Mai, te poziva naoružane skupine na hitan prekid neprijateljstava i daljnje korake kao što su provjerljivi prekid vatre, povlačenje iz svih područja pod njihovom kontrolom i razoružanje.

21. EU snažno potiče sve države regije i međunarodne aktere da u potpunosti poštuju suverenitet i teritorijalnu cjelovitost te da se suzdrže od suradnje s oružanim skupinama u istočnom dijelu DR Konga i regiji i pružanja potpore tim skupinama, među ostalim vršenjem nezakonitog utjecaja izvan državnih granica, suradnjom s nasilnim pomagačima i upotrebom nezakonitih mreža za trgovinu prirodnim resursima. U tom kontekstu treba podsjetiti da su svaka potpora tim oružanim skupinama, sve nezatražene vojne aktivnosti na stranom državnom području i sva kršenja UN-ova embarga na oružje i režima sankcija izravna povreda primjenjivog međunarodnog prava i višestrukih obveza koje su zemlje regije preuzele. Države u regiji moraju poduzeti sve potrebne mjere za zaštitu civilnog stanovništva na svojem državnom području, kao i za borbu protiv govora mržnje, ksenofobije i poticanja na nasilje. Osobe odgovorne za poticanje nasilja moraju biti privedene pravdi.
22. EU pohvaljuje važnu ulogu Ujedinjenih naroda u potpori stabilizaciji regije. Osobito naglašava ključnu važnost stabilizacijske misije UN-a u Demokratskoj Republici Kongu (MONUSCO) za zaštitu civila u istočnom dijelu DR Konga. EU podupire MONUSCO tijekom trajanja njegova mandata i oštro osuđuje svako nasilje nad osobljem UN-a i svako poticanje na to nasilje.
23. Pozdravlja regionalne napore kao što su procesi iz Nairobija i Luande, koje će i dalje podupirati, te prima na znanje raspoređivanje regionalnih snaga Istočnoafričke zajednice. EU će pratiti postojeće regionalne instrumente kao što je Prošireni zajednički mehanizam provjere (EJVM) i spreman je poduprijeti druge inicijative, npr. Regionalni nadzorni mehanizam za PSCF, kao i komplementarne napore država članica EU-a i partnera istomišljenika u posredovanju i olakšavanju.

24. Nacionalna odgovornost ključno je obilježje reforme sigurnosnog sektora. EU je spreman poduprijeti taj proces putem ciljanih i redovitih sektorskih dijaloga. Prema potrebi će nastaviti podupirati reformu sigurnosnog sektora u regiji, uključujući napore za izgradnju kapaciteta nacionalnih sigurnosnih snaga, što je ključan uvjet za uspjeh napora za stabilizaciju na regionalnoj razini. EU će razmotriti pružanje pomoći u okviru punog spektra sigurnosti, što uključuje vojne, policijske i obavještajne agencije, ministarstva, parlament, organizacije civilnog društva, pravosudna tijela i tijela kaznenog progona. U tom kontekstu EU će ujedno podupirati vojni nadzor i nadzor nad provedbom zakona, djelotvorno i pravedno pravosuđe, zaštitu ljudskih prava i sve inicijative kojima se stvaraju uvjeti za okončanje kulture nekažnjavanja, uključujući mehanizme tranzicijskog pravosuđa.
25. Uspjeh razoružanja, demobilizacije i reintegracije članova oružanih skupina i repatrijacija stranih oružanih skupina, na temelju iskustava stečenih u prošlosti, bit će ključni za trajni mir i obnovu povjerenja u regiju. EU će zajedno s međunarodnim partnerima istomišljenicima ispitati načine za jačanje potpore tom procesu. U okviru pristupa trostruke povezanosti EU će se usredotočiti na ponovno uključivanje bivših boraca u društvo i na oporavak zajednice, među ostalim putem dijaloga u zajednici, pomirenja i ublažavanja traume, te će doprinijeti održivom socioekonomskom razvoju i otpornosti na klimatske promjene u pogođenim zajednicama domaćinima. Posebna pozornost posvetit će se potrebama žena i djece koje se prethodno povezivalo s aktivnostima oružanih skupina.
26. EU će promicati pojačanu suradnju u području nadzora, zaštite i upravljanja kopnenim granicama i granicama uz jezera, uključujući carinsku i sigurnosnu suradnju, jer je ona ključna za ublažavanje napetosti i stvaranje temelja za dugoročni razvoj. EU će promicati pojačanu pravosudnu i sigurnosnu suradnju, među ostalim u području kibersigurnosti, borbe protiv trgovine oružjem i prirodnim resursima, sprečavanja nasilnog ekstremizma, borbe protiv pranja novca, financiranja oružanih skupina i organiziranog kriminala.

27. Porast ionako velikog broja izbjeglica i velik broj interno raseljenih osoba u regiji Velikih jezera ključan su izazov. U bliskoj suradnji s UNHCR-om i drugim relevantnim organizacijama EU će pomagati zemljama u regiji da zadovolje potrebe interno raseljenih osoba, tražitelja azila i izbjeglica, pri čemu će posebnu pozornost posvetiti ženama, djeci, starijim osobama i osobama s invaliditetom. Podupirat će se i politička rješenja za pitanja povezana s izbjeglicama kako bi se smirile prekogranične napetosti i sukobi koji su rezultat ranijeg kretanja stanovništva.
28. U skladu s Programom UN-a i Akcijskim planom EU-a za žene, mir i sigurnost EU će posebnu pozornost posvetiti rodnoj ravnopravnosti i vodstvu žena i djevojčica, posebice u promicanju uspostave i održavanja mira, boljeg upravljanja i održivog razvoja. Podupirat će osnaživanje žena i mladih, njihovu zastupljenost te potpuno, ravnopravno, djelotvorno i smisleno sudjelovanje uz poštovanje njihovih različitosti. Pojačat će svoj rad na sprečavanju i suzbijanju seksualnog i rodno uvjetovanog nasilja, koje se među ostalim koristi kao ratno oružje, a prvenstveno je usmjereno na žene i djevojčice.
29. EU je i dalje predan promicanju, zaštiti i ostvarivanju svih ljudskih prava te potpunoj i djelotvornoj provedbi Pekinške platforme za djelovanje, Programa djelovanja Međunarodne konferencije o stanovništvu i razvoju (ICPD) i ishoda njihovih revizijskih konferencija te se u tom kontekstu zalaže za spolno i reproduktivno zdravlje i prava. S obzirom na to EU ponovno potvrđuje svoju predanost promicanju, zaštiti i ostvarivanju prava svakog pojedinca na potpunu kontrolu nad pitanjima povezanima s vlastitom spolnošću te spolnim i reproduktivnim zdravljem i prava da o njima odlučuje slobodno i odgovorno, bez diskriminacije, prisile i nasilja. EU nadalje naglašava potrebu za univerzalnim pristupom kvalitetnim, cjenovno pristupačnim i sveobuhvatnim informacijama i obrazovanju o spolnom i reproduktivnom zdravlju, što uključuje sveobuhvatan spolni odgoj, te uslugama zdravstvene skrbi.

Od nezakonite do zakonite trgovine i održivog razvoja

30. U skladu s europskim zelenim planom EU će surađivati s regionalnim sugovornicima koji žele razviti i provesti pravedan i otvoren program trgovine i ulaganja utemeljen na pravilima. Spreman je doprinijeti razvoju unutarregionalnih mehanizama za upravljanje vrijednosnim lancima prirodnih resursa i održivo upravljanje tim lancima te aktivno poticati prelazak s nezakonite trgovine na zakonito gospodarstvo utemeljeno na trgovini.
31. EU će glavni naglasak staviti na održivo upravljanje resursima. To će uključivati minerale iz područja zahvaćenih sukobima kao što su kositar, tantal, volfram i zlato te kritične sirovine, kao što su kobalt i litij, koji su važni za razvoj održivih lokalnih lanaca vrijednosti i za globalnu energetska tranziciju. EU će nastaviti podupirati proizvodnju, preradu i trgovinu lokalnim održivim mineralima te razvoj lokalnih i međunarodnih lanaca vrijednosti, među ostalim putem uzajamno korisnih partnerstava, u skladu s postojećim zakonodavstvom EU-a, međunarodnim standardima i regionalnim mehanizmima certificiranja, uključujući onaj Međunarodne konferencije regije Velikih jezera (ICGLR). Time će se doprinijeti povećanju lokalne dodane vrijednosti, a od iskorištavanja prirodnih resursa ostvariti maksimalna korist za lokalno stanovništvo. Posebna pozornost posvetit će se radničkim pravima, posebno radnim uvjetima za rudare.
32. EU je spreman povećati svoju potporu zemljama u regiji i svim relevantnim dionicima te ojačati suradnju u upravljanju zajedničkim okolišnim resursima u područjima zaštite i upravljanja prekograničnim šumama i ekosustavima te divljim biljnim i životinjskim vrstama, održivog upravljanja vodnim resursima, klimatski neutralne proizvodnje i distribucije energije, ekoturizma te održivih poljoprivrednih lanaca vrijednosti koji nisu povezani s krčenjem šuma.

33. Klimatske promjene i uništavanje okoliša već snažno utječu na regiju. Oni su i multiplikator rizika jer pojačavaju postojeće ranjivosti i pogoršavaju sukobe, raseljavanje i tržišno natjecanje za oskudne prirodne resurse, posebno zemljište i vodu. EU će nastaviti podupirati zaštitu bioraznolikosti, ekosustava i prirodnih resursa te ublažavanje i prilagodbu sve većeg utjecaja klimatskih promjena na lokalno stanovništvo, u skladu s konceptom EU-a za integriran pristup klimatskim promjenama i sigurnosti. EU će podupirati i ambiciozne nacionalno utvrđene doprinose na temelju Pariškog sporazuma. Posebna pozornost posvetit će se očuvanju ključne uloge koju kao ponor ugljika imaju šume u regiji. EU će također nastaviti promicati pravo na čist, zdrav i održiv okoliš.
34. U okviru diplomatskog djelovanja EU će istaknuti mogućnosti koje zelena i digitalna tranzicija donose u smislu gospodarskog razvoja, posebno u pogledu ulaganja, otvaranja radnih mjesta i jačanja privatnog sektora i poslovnog okruženja, kao i u pogledu ljudskog razvoja, uključujući pristup osnovnim socijalnim uslugama i poboljšanje obrazovanja i strukovnog osposobljavanja.

Od tržišnog natjecanja do suradnje i integracije

35. U okviru daljnjeg postupanja nakon sastanka na vrhu EU-a i Afričke unije održanog u veljači 2022. EU će u suradnji sa zemljama regije provesti paket ulaganja u sklopu strategije Global Gateway. Tom će se strategijom poduprijeti velika održiva ulaganja u okviru inicijativa Tima Europa i instrumenata za suradnju, uzimajući u obzir nacionalne prioritete.
36. EU je osobito spreman poticati regionalnu integraciju i promicati transformativna ulaganja. Usredotočit će se na prekograničnu trgovinu i gospodarsku suradnju te podupirati gospodarsku integraciju i nove strateške prometne koridore radi boljeg međusobnog povezivanja četiriju zemalja regije, njihovih susjeda u regiji i ostatka svijeta. Tim međunarodnima koridorima regija će se povezati s lukama Atlantskog i Indijskog oceana.

37. Nadalje, EU će podupirati ulaganja u razvoj suradnje u području proizvodnje energije i trgovine energijom, među ostalim povezivanjem elektroenergetskih mreža različitih zemalja, kao i poticati povećanje opskrbe energijom iz obnovljivih izvora i veću energetske učinkovitost.
38. EU će podupirati i pomagati u provedbi trgovinskih sporazuma, kao što su sporazumi Istočnoafričke zajednice (EAC), Južnoafričke razvojne zajednice (SADC) i Gospodarske zajednice srednjoafričkih država (ECCAS), kao i u provedbi kontinentalnog područja slobodne trgovine u Africi (AfCFTA), zbog toga što omogućuju bolje upravljanje regionalnom trgovinom. EU će nastojati ojačati vlastitu suradnju s regijom u području trgovine i ulaganja, među ostalim putem sporazuma o gospodarskom partnerstvu koji su dostupni zemljama u regiji.
39. EU će nastaviti jačati pripravnost, prevenciju i odgovor na katastrofe i pandemije te djelotvornije odgovoriti na izvanredna stanja u području javnog zdravlja koja su pogodila mnoge u regiji, među ostalim tako što će ulagati u jačanje zdravstvenih sustava i osiguravati pristup uslugama primarne zdravstvene zaštite.

Partneri

40. U skladu s pristupom na temelju geografskih koncentričnih krugova EU će u vezi s izazovima u regiji nastojati aktivno surađivati s DR Kongom, Burundijem, Ruandom i Ugandom; sa zemljama u široj regiji s posebnim političkim, diplomatskim, sigurnosnim i/ili gospodarskim interesima u regiji Velikih jezera, uključujući, ali ne ograničavajući se na, potpisnice Okvira za mir, sigurnost i suradnju za DR Kongo; i s ključnim regionalnim organizacijama i forumima, a to su Afrička unija, Istočnoafrička zajednica, ECCAS, SADC, ICGLR, Gospodarska zajednica zemalja Velikih jezera i Zajedničko tržište za istočnu i južnu Afriku (COMESA).

41. EU će nastaviti surađivati s Ujedinjenim narodima, osobito s posebnim izaslanikom glavnog tajnika UN-a za regiju Velikih jezera i MONUSCO-om te s međunarodnim financijskim institucijama, kao i s drugim međunarodnim partnerima istomišljenicima, u skladu s integriranim pristupom za poticanje daljnjih sinergija.
42. EU će javne institucije i lokalne aktere, uključujući male trgovce te lokalne vlasti i zajednice, poticati na konkretnu suradnju na posebnim pitanjima od zajedničkog interesa za regiju.
43. EU će nastaviti podupirati aktivan i smislen politički i socioekonomski angažman civilnog društva. Podupirat će regionalnu dinamiku među organizacijama civilnog društva promicanjem prekograničnog angažmana i dijaloga.
44. EU će aktivnije surađivati s privatnim sektorom, koji je ključan za formalizaciju gospodarstva, stvaranje lokalne dodane vrijednosti i primjerenih radnih mjesta te poboljšanje industrijskih standarda, čime će se osigurati integracija u regionalne i globalne lance vrijednosti. Posebna pozornost posvetit će se poboljšanju poslovnog ozračja te poštovanju i promicanju ljudskih prava u privatnom sektoru.

Daljnji koraci: alati i politike za provedbu strategije

45. Strategijom za Velika jezera uspostavlja se okvir za sve politike i djelovanje EU-a u regiji, čime se omogućuje jačanje angažmana i ostvaruju konkretni i mjerljivi rezultati.

46. EU će pojačati svoj diplomatski angažman u regiji Velikih jezera i s njom te je spreman pojačati svoju prisutnost u regiji, posebno u istočnom dijelu DR Konga. Pojačanom koordinacijom između delegacija EU-a u regiji te s predstavništvima država članica povećat će se diplomatski značaj EU-a. EU će nastaviti redovite političke dijaloge sa svakom od zemalja u regiji. Također je spreman sudjelovati u regionalnom političkom dijalogu s četirima zemljama u glavnom fokusu strategije kako bi se utvrdili načini za zajedničku suradnju, u potpunoj koordinaciji s drugim postojećim procesima.
47. Osim pojačanog diplomatskog angažmana EU će podupirati napore u posredovanju i rješavanju sukoba koje predvode zemlje u regiji, kao i države članice EU-a i partneri istomišljenici.
48. Na temelju vrijednosti koje dijeli sa zemljama u regiji, EU će s tim zemljama nastojati ojačati dijalog o ljudskim pravima i međunarodnom humanitarnom pravu. Nastavit će s aktivnim angažmanom i ukazivati na kršenja ljudskih prava i međunarodnog humanitarnog prava. EU će osim toga promicati nastavak suradnje u multilateralnim forumima za ljudska prava, pa tako i u Vijeću UN-a za ljudska prava.
49. Kao odgovor na razmjere humanitarne krize i krize zaštite u istočnom dijelu DR Konga EU će nastaviti pružati humanitarnu pomoć najranjivijem stanovništvu i stanovništvu pogođenom krizom, među kojima su brojne interno raseljene osobe i izbjeglice u regiji, i usto poticati trajna rješenja za to stanovništvo.
50. EU ponovno potvrđuje svoju spremnost da, prema potrebi, za provedbu strategije mobilizira cijeli spektar svojih alata i politika, uključujući Instrument za susjedstvo, razvoj i međunarodnu suradnju – Globalna Europa (NDICI – Globalna Europa), Europski fond za održivi razvoj plus (EFOR+) i Europski instrument mirovne pomoći (EPF).
51. EU će poticati i podupirati bilateralne ili višedržavne transformativne inicijative i ulaganja, među ostalim u okviru inicijative Global Gateway i regionalnih inicijativa Tima Europa.

52. Podupirat će mir i sigurnost na bilateralnoj i regionalnoj razini, a može razmotriti i daljnja djelovanja kako bi u tu svrhu jačao i podupro kapacitete sigurnosnih i obrambenih snaga zemalja u regiji, u kontekstu reformi sigurnosnog sektora.
53. U okviru ciljeva svoje vanjske politike EU će nastaviti s pomnim praćenjem i preispitivanjem učinka svojih mjera ograničavanja te će ih mijenjati kada i ako to bude potrebno u svrhu mira, sigurnosti, demokracije i poštovanja ljudskih prava. Mjere ograničavanja ostat će sredstvo za postizanje pozitivne promjene u ponašanju osoba i subjekata odgovornih za održavanje ili iskorištavanje oružanih sukoba, destabilizaciju zemalja u regiji te kršenja i povrede ljudskih prava. U tom se smislu one mogu primijeniti da se smanji sposobnost kriminalnih mreža koje trguju prirodnim resursima i sudjeluju u nezakonitom iskorištavanju, nezakonitoj trgovini i nezakonitim financijskim tokovima.
54. EU će pojačati komunikaciju s javnošću kako bi promicao svoje doprinose i politike, brzo reagirao na važne promjene i regionalnu dinamiku te aktivno suzbijao dezinformacije, manipulativnu komunikaciju i govor mržnje u regiji, kao i govor mržnje kojim se služe vanjski akteri.
55. Prepoznajući potrebu da s regijom surađuje na visokoj razini te radi potpore provedbi ove strategije, EU će nastojati ponovno uspostaviti položaj posebnog predstavnika EU-a za regiju Velikih jezera. Vijeće poziva Visokog predstavnika da u tu svrhu podnese prijedlog.
56. Vijeće poziva Europsku službu za vanjsko djelovanje i službe Komisije da osiguraju prilagodbu programiranja i provedbe razvojne suradnje EU-a u skladu s ovom strategijom, kao i s najnovijim razvojem događaja i stečenim iskustvima.
57. Vijeće će redovito razmatrati napredak postignut u provedbi ove strategije te poziva Visokog predstavnika i Komisiju da predstave konkretne načine za operacionalizaciju, praćenje i evaluaciju strategije.